

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Fremgang i detailsalget

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver og cheføkonom Tore Stramer

Detailsalget fik en god start på 2023 med en vækst på 2,3 pct., når der korrigeres for sæson og prisstigninger. Det kommer ovenpå at detailsalget er faldet det meste af 2022. Det betyder også, at detailsalget i januar er 6,2 pct. lavere end for et år siden.

Når det er sagt, er det positivt nyt, at der er fremgang i detailsalget. En del af forklaringen er, at energipriserne ikke er steget lige så meget, som man kunne frygte. Det har fået danskerne til at bruge flere penge i detailbutikkerne i begyndelse af 2023. Dertil kan der være en forbrugsforskydning, hvor danskerne i større grad en normalt har udskudt forbrug til januar, hvor der er udsalg.

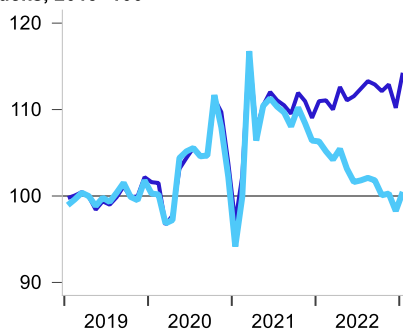
Der er også bedre toner i forbrugertilliden, der steg i februar. Det er primært tiltagende optimisme om fremtiden for egen økonomi og dansk økonomi, der får forbrugertilliden til at stige. Forbrugerne er så småt begyndt at genfinde optimismen efter lavpunktet i oktober, men det sker i sneglefart. Der er lang vej igen før optimismen for alvor er tilbage i de danske forbrugere.

Dansk økonomi sluttede flot af i 2022 med vækst på hele 1,1 pct. i fjerde kvartal. Det er meget høj vækst på bare enkelt kvartal. Det er Danmarks Statistiks første bud på væksten i fjerde kvartal, så der er fortsat rum for revisioner. Trods den høje vækst betyder det ikke, at de fleste brancher klarede sig godt. Vi venter, at det primært er høj vækst i medicinalindustrien, der har sat fart på dansk økonomi. Vi afventer, at Danmarks Statistik kommer med flere detaljer i næste uge.

Nøgletal	Side
Detailsalget steg med 2,3 pct. i januar	2
Forbrugertillid steg igen i februar, men det går i sneglefart	3
Stærk BNP-vækst i slutningen af 2022 snyder	4
1.800 flere jobs i december, men jobfesten synger på sidste vers	5
Erhvervstilliden tiltog i februar, men stadig på et lavt niveau	6

Detailsalg i alt, sæsonkorrigeret

Indeks, 2019=100

— Korrigeret for prisstigninger — Faktisk

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Detailsalget steg med 2,3 pct. i januar

Detailomsætningen steg med 2,3 pct. fra december til januar, når der korrigeres for almindelige sæsonudsving samt prisudviklingen.

Det er godt nyt for de danske detailvirksomheder, at der igen er fremgang i detailsalget efter et hårdt 2022, hvor detailsalget er faldet kraftigt. Forbrugerne er kommet godt ind i det nye år, hvor energipriserne ikke har været lige så høje som frygtet, mens også arbejdsmarkedet forsat er varmt.

Forbrugerne har åndet lettet op i begyndelsen af i år, fordi energipriserne er steget som frygtet. Det har fået forbrugerne til at bruge flere penge i detailhandlen. Nogle danskere har formentlig udskudt julegaverne til sig selv til januar, hvor der typisk er gode tilbud at hente i forbindelse med udsalg.

Når det er sagt, er detailsalget 6,2 pct. lavere end i januar sidste år, når der korrigeres for prisudviklingen.

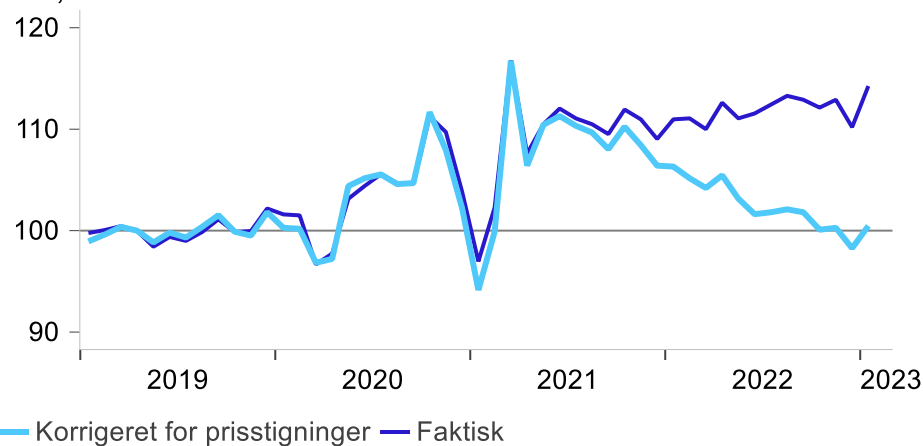
Når danskerne har købt dagligvarer, er der sket et betydeligt skifte i løbet af 2022. I december sidste år var salget i discountbutikkerne 13,5 pct. større end i december 2021, mens salget i supermarkeder var 2,7 pct. lavere.

De højere priser har fået danskerne til ændre forbrugsvanerne. De har tilvalgt discountbutikkerne, hvor priserne typisk er lavere, og i stedet brugt færre penge i supermarkederne.

Detailsalget stiger i januar, dog lavere end samme måned i 2022.

Detailsalg i alt, sæsonkorrigeret

Indeks, 2019=100

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Forbrugertillid steg igen i februar, men det går i sneglefart

Forbrugertilliden er -25,1 i februar. Det er højere end i januar, hvor forbrugertilliden var -26,1. Det er primært tiltagende optimisme om fremtiden for egen økonomi og dansk økonomi, der får forbrugertilliden til at stige.

Forbrugertilliden tiltog i februar til -25,1.

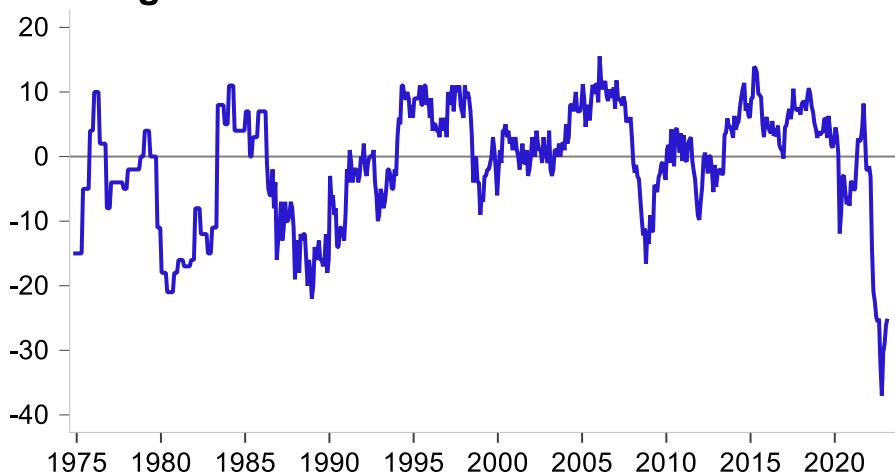
Den tiltagende forbrugertillid skal formentlig ses i sammenhæng med at både el- og gaspriserne er faldet markant de seneste måneder, mens også inflationen er aftaget. Det har unægteligt lettet de privatøkonomiske bekymringer hos en lang række familier.

De lavere energipriser samt den dalende inflation får forbrugerne til at være mere positive om de økonomiske udsigter. Forbrugerne er så småt begyndt at genfinde optimismen efter lavpunktet i oktober, men det sker i sneglefart. Der er lang vej igen før optimismen for alvor er tilbage i de danske forbrugere. Forbrugerne slipper bare ikke over natten bekymringerne om den meget høje inflation og den store økonomiske usikkerhed.

Det er fuldt forståeligt, at forbrugertilliden raslede ned i løbet af 2022. De voldsomt høje energipriser samt kraftige prisstigninger generelt skabte en stor økonomisk usikkerhed for de danske forbrugere. Dertil gav Ruslands invasion af Ukraine ondt værre.

På trods af at det værste sortsyn er ved at lette, er forbrugerne fortsat meget pessimistiske. Selvom forbrugertilliden er steget siden oktober, har vi før 2022 aldrig tidligere set forbrugertilliden på et så lavt niveau som i februar. Selv de værste måneder under finanskrisen i efteråret 2008, hvor der var stor usikkerhed om den finansielle stabilitet, var forbrugertilliden bedre end aktuelt.

Forbrugertilliden i Danmark

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Stærk BNP-vækst i slutningen af 2022 snyder

Danmarks Statistiks BNP-indikator viser, at BNP-væksten i 4. kvartal 2022 foreløbigt er opgjort til 1,1 pct. Tager man det for gode varer, så har dansk økonomi nærmest skøjtet hen over inflationskrisens mørkeste måneder.

Før offentliggørelsen pegede de foreløbige tal på en samlet BNP-vækst på ca. 3 pct. i 2022. Med det overraskende stærke BNP-tal for fjerde kvartal, så ender årsvæksten nu på 3,4 pct. Det svarer rundt regnet til en vækstoverraskelse på knap 9 mia. kr.

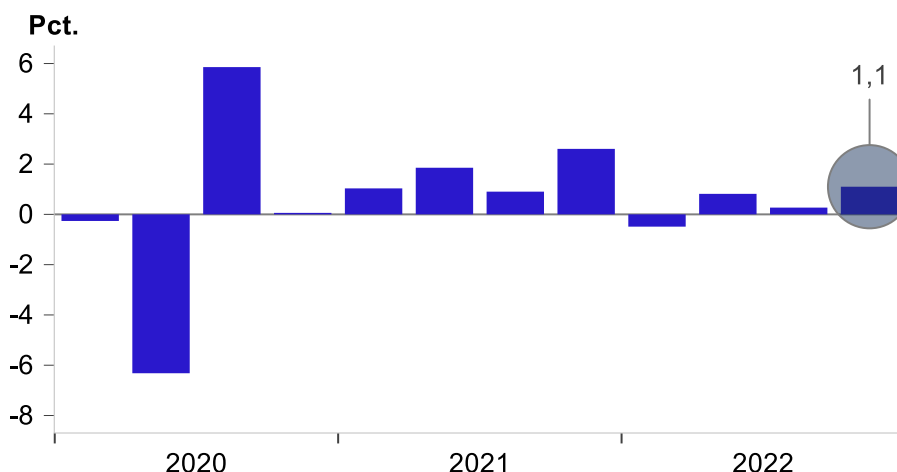
Der dog god grund til at se på det stærke BNP-tal med en god portion skepsis. Det er i høj grad en ekstraordinær og meget voldsom fremgang i produktionen inden for medicinalindustrien, der har banket BNP-væksten i vejret i slutningen af 2022. Konkret steg produktionen i medicinalindustrien med svimlende 46,2 pct. i december. En fremgang, der formentlig skal ses i sammenhæng med opkøb af et patent til 17 mia. kr., der har flyttet en eksisterende produktion over på danske hænder.

Ser man omvendt på udviklingen i privatforbruget og den øvrige eksport, så er billedet desværre mindre opløftende. Privatforbruget er generelt faldet i kølvandet på de meget høje energipriser og den generelt høje inflation. Dertil har vi set en tydelig svækkelsen i eksporten, hvor særligt søtransporten er faldet mærkbart. Danmarks Statistik meddeler da også, at der var tilbagegang eller stilstand inden for handel mv., erhvervsservice samt finansiering og forsikring.

2023 vil byde på økonomisk stilstand

I 2023 er vores forventning af afmatningen i dansk økonomi bliver endnu mere tydelig. Privatforbruget er under pres og eksporten er i øjeblikket hæmmet af den meget lave økonomiske aktivitet på vores eksportmarkeder. Dertil er investeringsaktiviteten bremset op i kølvandet på de højere renter og en generel stigning i den økonomiske usikkerhed.

Kvartalsvis BNP-vækst i Danmark

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

1.800 flere jobs i december, men jobfesten synger på sidste vers

Lønmodtagerbeskæftigelsen steg med 1.800 personer i december. Den private beskæftigelse steg alene med 700 personer. Det er en beskedent jobvækst, der viser at jobfesten i dansk økonomi nu synger på sidste vers.

Beskæftigelsesvækst på 60.000 i 2022.

Arbejdsmarkedet tog fusen på os i 2022...

Med opgjorte jobtal for december kan vi nu også gøre status over udviklingen i beskæftigelsen i hele 2022. De tørre tal viser, at beskæftigelsen steg med godt 60.000 personer i perioden fra december 2021 til december 2022. Det er en meget imponerende jobfremgang, der står tilbage som årets helt store økonomiske overraskelse. Arbejdsmarkedet har trods inflationskrisen og krigen i Ukraine i et omfang som ærlig talt er kommet fuldstændig bag på mig. Arbejdsmarkedet har rent ud sagt taget fusen på os i 2022. Særligt privatforbruget og eksporten har overrasket stort og holdt godt gang i beskæftigelsen i 2022. Det vidner om, at såvel de danske husholdninger og virksomheder har en robust økonomi, der har været i stand til at håndtere en ekstraordinær periode med høj inflation og øget usikkerhed.

Over de seneste tre år, er beskæftigelsen nu steget med 175.600 personer til et rekordniveau på i alt 2.973.100 lønmodtagere. Det er rent ud sagt vildt imponerende.

... men afslutningen på jobfesten nært forestående

Ser vi fremad ind i 2023, er det dog vores forventning, at afslutningen på jobfesten er nært forestående og at der nu venter en periode med faldende beskæftigelse. Det skyldes først og fremmest, at de mere højfrekvente data for arbejdsmarkedet peger i retning af en afmatning på arbejdsmarkedet. Virksomhederne inden for byggeriet, industrien, serviceerhvervene og industrien forventer over en bred kam et fald i beskæftigelsen over de kommende tre måneder. Dertil er manglen på arbejdskraft faldet markant og bredt. Antallet af varslede fyringer er samtidig steget betydeligt siden efteråret 2022. Konkret er fyringsvarslingerne steget fra ca. 500 i oktober til nu knap 2400 i januar. Det er en meget kraftig stigning, der normalt kun ses i forbindelse med større kriser, f.eks. finanskrisen. Endelig er antallet af jobopslag faldet mærkbart – dog fra et højt niveau.

Afslutningen på jobfesten er derfor også nært forestående og vi forventer som minimum, at der venter 2 år med faldende beskæftigelse. Konkret forventer vi et fald i beskæftigelsen på 100.000 personer frem mod udgangen af 2023 og et yderligere fald på ca. 20.000 personer i 2024.

Erhvervstilliden tiltog i februar, men stadig på et lavt niveau

Erhvervstilliden steg i februar svagt til 88,9 mod 87 i januar. Det er anden måned i træk med tiltagende erhvervstillid.

Erhvervstilliden på 88,9 i januar

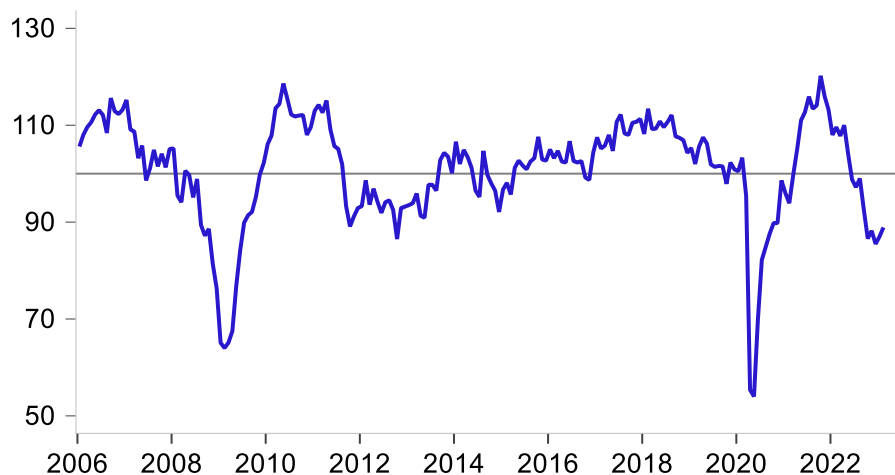
Det er godt nyt fra de danske virksomheder, at optimismen tiltager. Men erhvervstilliden er fortsat på et lavt niveau, der normalt kun ses i forbindelse med tilbagegang i dansk økonomi.

Når vi ser på BNP-væksten, er der dog ikke umiddelbart tegn på tilbagegang i dansk økonomi. Tværtimod viser voksede dansk økonomi med hele 1,1 pct. i fjerde kvartal. Det er meget høj vækst. Når vi senere på måneden får mere detaljerede tal for udviklingen i dansk økonomi, er historien formentlig knap så positiv. Det er sandsynligvis høj vækst i medicinalindustrien, der har trukket fremgang i dansk økonomi mod slutningen af 2022. Når man ser mere bredt i dansk erhvervsliv, er billedet formentlig knap så pænt.

Den økonomiske situation er meget forskellig på tværs af brancher. Medicinalindustrien herhjemme har enorm succes i udlandet, hvilket er med til at trække dansk økonomi frem. Ser vi bort fra medicinalindustrien var der tilbagegang i industrien i fjerde kvartal.

Den lave erhvervstillid tyder på, at mange virksomheder desværre har kursen mod økonomisk tilbagegang. Privatforbruget er svagt på grund af den høje inflation, mens også de høje renter vil lægge en dæmper på byggeriet. Dertil er de økonomiske udsigter svag på flere centrale danske eksportmarkeder. Der er betydelig risiko for recession i Tyskland, Sverige og Storbritannien. Det vil ramme dansk økonomi, fordi de tre lande er helt centrale danske eksportmarkeder. Alene i 2022 var Danmarks eksport til de tre lande 465 mia. kr., hvilket svarer til 24 pct. af Danmarks samlede eksport.

Dansk erhvervstillid

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.